

Пивоварова Г. С. Психологічний аспект використання медіа ресурсів в освітньому просторі початкової школи / Г. С. Пивоварова, В. Є. Голота // Питання педагогіки, психології та методики початкового навчання: наукова дискусія: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (02-02 грудня 2014, м.Суми). – Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – С. 80-82

УДК 378.147

Г.С.Пивоварова, В.Є. Голота

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ МЕДІА-РЕСУРСІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

В статті розглядається освітня стратегія взаємодії медіаосвіти та особистості дитини, яка б максимально задовольняла з одного боку зростаючу інформатизацію суспільства, а з іншого - враховувала вікові, особистісні, психологічні особливості дитини.

Ключові слова: медіа-освіта, дистанційна освіта, медіа-ризик, медіа-грамотність, медіа-творчість, медіа-практика.

Сучасне суспільство вимагає від вчителя початкових класів широкого спектру знань, умінь і навичок. З урахуванням розвитку інформаційних ресурсів, ІКТ-технологій, медіа-ресурсів, відбувається зміна і навчально-виховного процесу в цілому.

Серед основних факторів, що впливають на якість життя, є здатність приймати стратегічні рішення в ситуації невизначеності, тобто здатність відшукати інформацію, потрібну для правильної оцінки ситуації, уміти її опрацювати, прийняти рішення і довести це рішення до виконавців. Реалізувати це з швидкістю, необхідною в сучасному суспільстві, можливо лише за допомогою ІКТ. Тому одним зі стратегічних завдань розбудови освіти України є дослідження можливостей використання медіа-потенціалу для розв'язання протиріч освітнього процесу.

Медіаосвіта – це процес розвитку в аудиторії критичного мислення на матеріалі медіа і способів використання мас-медіа в особистісному та професійному розвитку.

Підґрунтям впровадження мультимедійних технологій до освітнього простору є властивість мультимедіа – гармонійне інтегрування різних видів інформації. За рахунок інтенсифікації сприйняття школярами навчального матеріалу стає можливим залучити школярів до процесу пізнання як суб'єктів навчальної діяльності. Разом з тим, впровадження мультимедійних технологій в практику початкового навчання й досі залишається на дискусивно-експериментальному рівні.

Сучасне суспільство характеризується зростанням обсягів соціально-значущої інформації, яка відіграє важливу роль у становленні особистості.

Варто підкреслити, що нові інформаційні технології не витісняють старі, а, швидше, доповнюють і розширюють їхні можливості, тому одним з пріоритетних стає питання адаптації людини в новому інформаційному суспільстві, а особливо дитини.

Розвиток мас-медіа, досягнення науково-технічного прогресу у суспільстві призводить до збільшення бюджету вільного часу людини. У цій ситуації вона більшість часу проводить у процесі взаємодії з медіа (перегляд телепередач, фільмів, спілкування в соціальних мережах, пошук інформації у мережі Інтернет тощо).

Здавалося б, ситуація розширює можливості саморозвитку особистості, але, на жаль, реальна ситуація показує, що взаємодія з мас-медіа не завжди використовуються на благо, а й несе в собі ряд соціальних ризиків. І в цьому напрямку саме медіа-педагогіка, метою якої є навчання і виховання особистості із залученням мас-медіа, має великі потенційні можливості.

Зі збільшенням негативного впливу медіа робить відчутною потребу у кваліфікованій підготовці фахівця, який займався б питаннями медіаосвіти дітей. Саме педагог, за своїми кваліфікаційними характеристиками, може взяти на себе функцію медіапедагога щодо формування медіаімунітету своїх

вихованців - взаємодію із сучасною медіасистемою; сприйняття інформації медіа під критичним кутом зору; розуміння значущості медіа в житті людини. А це означає набуття належного рівня медіаграмотності.

У сучасних науково-педагогічних джерелах акцентується увага на високому потенціалі мультимедійних ресурсів (Н. Савченко, О. Шликова).

Зокрема, у роботах Ю. Казакова, Л. Шевченко розкрито педагогічні мови застосування медіа-освіти в процесі професійної підготовки майбутніх учителів. Психолого-педагогічні та організаційні засади використання мультимедійних технологій висвітлені в наукових дослідженнях С.Архангельського, О. Горячева, Т. Корольової, Є. Машбіца, Ю. Первіна.

Крім того, на сьогодні набуто певний практичний досвід використання мультимедіа у початковій ланці навчання (Ю. Громова, І. Мураль, Л. Югова), який свідчить про невпинний інтерес педагогів-практиків до пошуку шляхів ефективного використання мультимедіа. Проте, слід зауважити, що деякі аспекти використання новітніх мультимедійних технологій навчання, а саме комп'ютерних технологій у початковій школі потребують подальших досліджень. Це стосується психологічних передумов використання новітніх мультимедійних технологій навчання, умов вибору та функціонування новітніх мультимедійних технологій навчання, організації процесу навчання з їх застосуванням.

Таким чином, вважаємо, що у сучасній психолого-педагогічній літературі спостерігається недостатня розробленість методики використання медіа ресурсу в організації співробітництва вчителя та учнів у початковій школі.

При дослідженні можливостей медіаосвіти дослідники впершу чергу звертають увагу на освітній та навчальний потенціал медіа, залишаючи поза увагою психологічний аспект.

Сучасне покоління дітей вже в 3-5 річному віці має широкий довід спілкування з медіа ресурсами, особливо з multi-touch технологіями (технологія, за якою сенсорний екран або тачпад відстежує одночасно декілька точок натиснення). Вільний доступ до інформації створює ряд психологічних

проблем, з якими вчитель буде стикатися вже в початковій школі. Зокрема, обмеженість соціального досвіду спілкування, відсутність критичного мислення, знижений пізнавальний інтерес тощо.

Тому, сьогодні, дуже важливо виробити таку освітню стратегію взаємодії медіаосвіти та особистості дитини, яка б максимально задовольняла з одного боку зростаючу інформатизацію суспільства, а з іншого - враховувала вікові, особистісні, психологічні особливості дитини.